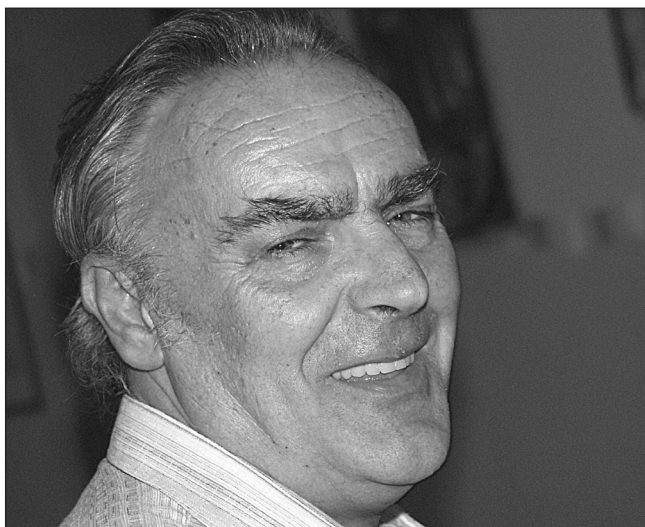

KOMEDIÍ UŽ BYLO DOST...

První představení letošního Wintrova Rakovníka patřilo sázavské Baladě pro banditu. Nelehkého úkolu, inscenovat Uhdeho hru po Zdeňkovi Pospíšilovi a Divadlu Na Provázku se ujal sázavský režisér **Jiří Janoušek**. Právě jeho tedy po představení ve zbytcích rozebírané scény zachytil náš redakční diktafon a první otázka byla takřka nevyhnutelná:

Proč Balada pro banditu? Zdá se mi to velmi odvážné, po úžasné inscenaci Divadla Na Provázku a následné televizní adaptaci...

Prostě se nám dané téma líbilo. Už jsem uvedl v programu, že jsme vždy dělali žánr komedií. Tentokrát jsme chtěli zkusit něco jiného. Když jsem však viděl, jak celá hra vzniká, nechtěl jsem dělat až takové drama. Doufám, že se nám podařilo do určité míry zobrazit život jak tehdejší, tak dnešní doby.

Už jste se setkal s tím, že se někdo pokusil srovnat vaše představení a zmíněnou tele-

vizní adaptaci?

S tím jsem se nesetkal. Hráli jsme už několikrát, ale zatím jsem nikdy neslyšel, že by někdo naše představení porovnával s televizí.

Máte pěvecky a muzikálně disponovaný soubor. Jak se to dělá, aby se sešli na jednom

jevišti hudebně bohem obdaření herci?

Toho si nesmírně vážím a jsem za to obrovsky vděčný. Recept však nemám. Je to Balada pro banditu. Tak se to prostě sešlo.

Jak dlouho jste Baladu zkoušeli?

Měli jsme rozdělené zkoušky. Buď jsme zkoušeli hudební, nebo divadelní část inscenace. Pak jsme představení teprve začali dávat dohromady. Celou hru jsme zkoušeli půl roku.

Viděl jste Baladu v Divadle Na Provázku? Nechal jste se inspirovat? Nebo jste se

schválně této inscenaci vyhýbal, abyste nebyl ovlivněn?

Představení Divadla Na Provázku jsem přímo neviděl. Viděl jsem pouze ukázky. Pochopitelně jsem viděl film. Původně jsem měl v úmyslu realizovat jiné pojetí, než viděli diváci dnes. Možná i poněkud modernější. Pak jsem viděl Banditu ještě od jiného divadla. Právě toto představení bylo převedeno do moderní doby. Tehdy se mi zamýšlené pojetí přestalo líbit a začal jsem se snažit dostat naše představení do klasičtější podoby tak, jak jej napsal Milan Uhde.

Máte nazkoušenou Baladu pro banditu. Čím budete pokračovat?

To je otázka, kterou se opravdu strašně trápím. Na mě mělo tohle představení dost veliký dopad. Zatím jsem nedokázal najít hru, která by navázala na to, co obnášela Balada. Aby třeba nenásledoval pád dolů. Zatím nic dalšího nemám. Lidi v souboru už by strašně rádi začali něco nového, ale zatím nevíme co. V dnešní době nalézt něco hodnotného pro tak početný soubor není jednoduché. Náš soubor je skvělá parta, kterou bych jen nerad trhal. Řekněte někomu – tentokrát nebudeš hrát! Nerad bych partu roztrhl a narušil tak to vzácné, co v ní je.

Jan Švácha

Resumé dne č. 1 aneb Jak jsme tomu rozuměli

KRONIKA VČEREJŠKA

Když se Rakovník probudil do středečního rána, prakticky nikdo z jeho obyvatel netušil, že právě tento den to opět začíná. Jen pár zasvěcenců se snažilo naspat několik veršů navíc, protože tušili, že v příštích dnech bude spánkové poesie značný nedostatek.

Divadelní bar se poprvé otevřel okolo třetí hodiny, když přijel Divadelní soubor Jiřího Voskovce ze Sázavy. Mimocho-dem – rakovníčtí ochotníci mají tento soubor rádi už proto, že se pravidelně účastní se svými divadelními kusy přehlídky Voskovcova Sázava. I tentokrát se snažili sázavskou ochotu vracet plnými hrstmi a činili se znamenitě. Možná jim i utkvěly v paměti televizní záběry, kdy zhruba před rokem zatopila část města Sázava řeka a natropila značné škody. Na špatné se však rychle zapomíná a tak se mluvilo především o příjemných záležitostech. Především o chystaném večerním

představení Balada pro banditu. Herečky chodily na dvě deci bílého a pan režisér Janoušek na nápoj se jménem slavného francouzského vojevůdce, který nejdřív vyhlásil republiku a pak sám sebe císařem. Ódu na radost díky tomu autor roztrhal. Přesto lidé na Ódu ani na Napoleona nezapomněli. Ani Jiří Janoušek, ani herečka a dramaturgyně Kateřina Fixová. Ta se ihned po svém příjezdu u divadelního baru potkala právě s panem Janouškem a poručila si překapávanou kávu a právě i onu sklenku slavného cognacu. Když jej obsluha nemohla nalézt, prohlásila, že odjíždí, pak, že žertovala a pak jej druhý obsluhující ochotník našel. Spokojená odešla do porotovny, odkud se během několika minut vrátila s tím, že je tam hrozná zima. Inu – my čekali jaro a zatím přišel mráz. Dlužno podotknout, že v patách první porotkyně se dostavili do rakovnického divadelního sva-

tostánku i další slavní účastníci přehlídky. Předseda poroty Milan Schejbal informoval, že musí večer odejet a ráno zkoušet v divadle, dramaturg Jan Šotkovský informoval, že mu nic ruce neváže a zůstane až do neděle do rána. Milan Strotzer se objevil ve dveřích s pohárem a na dotaz, co že to vyhrál, odpovídal, že se jedná o cenu diváka, kterou na jiném festivalu získalo Divadýlko NOVANTA na dlani z Mladé Boleslavi a on ji pouze doručuje. V průběhu počínajícího večera se dostavil i tajemník poroty Jaroslav Kodeš. Nejpozději z těch o divadle nejvíce zasvěcených přijela scénografka Kateřina Baranowska. Obvyklým oslňujícím úsměvem pozdravila všechny přítomné a šla se přivítat do místnosti poroty. Tím jsme je tam měli všechny.

Od této doby až do začátku již zmíněného prvního představení přehlídky v 19.30 se nestalo nic důležitého. Snad jen to, že na oltář bohyně Thálie padly první litry alkoholu, snědly se první párky, byl uvařen první megahrnec guláše a prodávaly se brambůrky spíše s příchutí moravského uzeného než horské soli. Po sedmé hodině večerní začali do divadla proudit první diváci a v půl osmé bylo hlediště slušně vystrojeno lidmi na Baladu pro banditu.

Po představení následovala jeho rozborka a sborka (viz článek Jana Šotkovského), a pak už se dělo vše, co se večer na přehlídkách dívá. Zabořen do mentálních peřin prvních zážitků, přikrývám se peřinou z Magelanových mračen věcí příštích a nedočkavostí nemohu spočinouti v náručí Morfea. Startovní den končí.

Jan Švácha

Slovní složení „Jsem rád, že tě vidím!“ by se dalo ve středu volně přeložit jako: „Wintrovky právě začaly!“

Balada pro banditu

Má-li český pošlitrovský muzikál vůbec nějaké plody, které již prokázaly trvalejší životnost, na prvním místě by se zřejmě slušelo jmenovat *Baladu pro banditu* pánu Milana Uhdeho (libreto) a Miloše Štědrone (hudba). Titul zdánlivě nepřenosný mimo původní inscenaci brněnského Divadla na provázku s proslulým trojhvězdičným Donutem – Bitová – Polívka, prošel od půlky 90. let, kdy došlo k jeho „revivalu“, již řadu českých jevišť – až dorazil i do Sázavy a v pojetí tamějšího DS Jiřího Voskovce se stal zahajujícím představením Wintrova Rakovníka.

S nejzásadnějšími otázkami, které inscenace režiséra Jiřího Janouška vzbuzuje, se setkáme již v rovině tématu, tedy známého „O čem?“. Je jasné, že téma střetu nekonformního jedince a společnosti není tak palčivé, jako bylo v dobách premiéry *Balady* – přesto by stále mohlo tvořit stmelující prvek inscenace. O tomto konfliktu se však nijak nehraje, maximálně se slovně konstatuje, nijak akcentován rozhodně není.

Důvodem případného uvedení *Balady* mohou být i jen Štědroňovy písně – jejich autorovi se podařilo natolik šťastně skloubit folklórní postupy, westernový patos a jednoduchou melodiku (a přitom se vyhnout kýči), až se *Zabili, zabili, Ani tak nehoří* či *Řekněte mamce pro Krista* staly neodmyslitelnou součástí mejdanových repertoárů. Stojí jistě za to inscenovat *Baladu* jen proto, aby tyto písně mohly být z jeviště zpívány – jenže pěvecké provedení sázavských

je (odhlédnuto od techniky) jaksi příliš bez chuti a zápachu, bez vědomí toho, co danou písní v dané situaci sděluje. Ale i bez skutečné radosti ze zpěvu.

A dál? Uhdeho předloha předpokládá jednoznačně znakové řešení situací. Dialogy jsou maximálně stručné, strohé, sděluje se v nich jen minimum informa-

cí nutných pro pochopení děje. Není čas ani na přílišný prožitek, ani na větší rozehrání situace – k tomu slouží písničky, v nich se vyjadřují emoce, touhy a vášně hrdinů. (Těch vášní, jak již bylo naznačeno výše, se jaksi nedostává – tragický, krvavý, zběsilý vztah Nikoly a Eržiky je jen naznačen, a to vskutku zběžně.) Každopádně se Uhde nezdržuje s žádným vykreslováním prostředí a detailů. Píše epickou hru, v níž hrdinové na chvíli povystou-

pí z chóru, odehrají svůj kousek příběhu a zpět se vrátí.

Tak se i začne. Moraniny dcery sedí přiznaně v hospodě mezi koločavskými (hospodské posezení zde nahrazuje trampský potlach z provázkové verze), Uhrín klidně v rámci situace doprovází Nikolův zpěv na foukací harmoniku atd.. Postupně však přibývá ilustrativnosti a popisu, jakož i snahy o jevištní iluzi. Aby někdo vystoupil z „chóru“ a „vstoupil do děje“, musí se nenápadně vytratit do portálu a z něj „regulérně“ nastoupit. Nejenže se tak sbor oddělí od hrdinů – není ani jasno, jaký má vlastně vztah k Nikolovi, proč vůbec svou baladu o svém banditovi vypráví a zpívá. Divákovi postupně splývá hospoda jako místo, kde se nachází „chór“ a reálné prostředí hospody u Mageriho – najednou nechápeme, proč Mageri sděluje Derbakovi s Dankem svůj tajný konspirační plán před celou hospodou. Vrcholu dosahuje popisnost v četnických scénách – rozhrávání prostředí, neustálé posílání služby pro někoho či něco, předlouhé přestavby s do úmoru opakovaným přinášením a odnášením stolu a židlí, které nejsou v daných situacích k ničemu zapotřebí.

Vášnivou, divadelně metaforickou Uhdeho hru se sázavští pokoušeli odemknout, klíčem, který k ní „nepasuje“ – melancholií „utahaných“ folkových aranžů a zdánlivě iluzivní jevištní popisností. Není divu, že se klíč v zámku zasekl.

Jan Šotkovský

Anketka – Co vás na Wintrovky přitáhlo?

David Mařík (divák):

- No, já chodím každý rok na Wintrovky přece.
- **No jo vlastně. Ale není to setrvačnost, vid', že ne?**
- Ne ne, je to tradice.

Alexandra Pávišová (nová krev divadelního souboru TYL):

- Mám to říct po pravdě?
- **Jak myslíš, Šášo.**
- Protože se mi doneslo, že se tu dobře pije, tak abych se, jak se říká, kulturně vyžila.
- **Počkej, to jsi tu opravdu hlavně kvůli tomu chlastu?**
- No, to ne, tak třeba taky kvůli těm představením.

Pan Novotný (divák, otázku směřovanou malinko stydlivé paní vzal hrdě na sebe):

- Nás sem přivedla zvědavost.

Nikdy jsme tu nebyli, nejsme „Rakovničáci“ a docela se nám to tu začíná líbit...

Karla Krátká (divačka):

- Kamarád Lechnýř. Byla jsem tu už loni. Jsem zvědavá, jak to letos bude pokračovat...

Člověk (jméno neřeknu):

- Ani nevím, šel jsem kolem, bylo otevřeno, tak jsem se přišel podívat, co se tu děje. Děje se tu hodně.
- **Chystáte se na představení?**
- To asi ne, možná jindy.

Iveta Tarantová (divačka) :

- Přitáhl mě můj bratr. Jeho kamarád hraje v sázavském představení (v *Baladě pro banditu* - poz. red.)

Veronika Hendrychová

Kamil Kuchler ze sázavského souboru se na roli Velitele četníků připravoval více než zodpovědně. Před představením se v divadelním baru domáhal koncese. Když mu nebyla vydána, ba ani ukázána, sdělil všem, že dneska tady někdo bude viset.

PROGRAM:

Čtvrtek 22. března 2007

Tylovo divadlo 14.30–16.30 hodin
Robert Thomas

PAST

Spolek divadelních ochotníků
SLÁNSKÁ SCÉNA SLANÝ

Tylovo divadlo 19:30–21:00 hodin

Liz Fullerová

LIZ a BETTY

Rádobydivadlo Klapý

Wintrův Rakovník 2007 zahájil starosta města Rakovníka Zdeněk Nejdí.

Oprava chyby v brožuře Omluva Ženě v černém:

Drahá, naše smluvená schůzka se neuskuteční podle plánu (čti průvodce Wintrovkami). Však neděste se, prosím. Nestane se tak, jak jsem avizoval, v sobotu, nýbrž již v pátek ve 24.00 hodin. Další den, co den, ani tu minutu, která do soboty zbývá, bych bez Vás už totiž nevydržel.

Muž v bílém

P.S. – Takže ještě jednou, ne v sobotu, ale v pátek!